

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Gdańsk, dnia 09.02.2023 r.

Poz. 754

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN-II.4131.7.2023.AK WOJEWODY POMORSKIEGO

z dnia 1 lutego 2023 r.

Wojewody Pomorskiego

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym ((Dz. U. z 2023 poz. 40)

stwierdza się nieważność

ust. 2, 3, 4 tiret pierwsze w zakresie słów: „w ramach posiadanego uzgodnienia”, ust. 4 tiret drugie, ust. 5, 6, 7, 8, 9 i 14 załącznika nr 2 do uchwały Nr XLII/335/2022 Rady Gminy Lichnowy z dnia 28 grudnia 2022 r. w sprawie określenia przystanków komunikacyjnych na terenie Gminy Lichnowy oraz warunków i zasad korzystania z tych przystanków.

Uzasadnienie

W dniu 2 stycznia 2023 r. do Wojewody Pomorskiego wpłynęła uchwała Nr XLII/335/2022 Rady Gminy Lichnowy z dnia 28 grudnia 2022 r. w sprawie określenia przystanków komunikacyjnych na terenie Gminy Lichnowy oraz warunków i zasad korzystania z tych przystanków, zwana dalej „uchwałą”.

Jako podstawę prawną podjęcia uchwały wskazano art. 18 ust. 2 pkt 15 i art. 40 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 poz. 40) w zw. z art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2022 poz. 1343 i poz. 2666), dalej jako „u.p.t.z.”.

W toku czynności nadzorczych, pismem z dnia 24 stycznia 2023 r., organ nadzoru zawiadomił Radę Gminy Lichnowy o wszczęciu postępowania nadzorczego w stosunku do przedmiotowej uchwały oraz poinformował o możliwości złożenia wyjaśnień w sprawie.

Po przeprowadzeniu postępowania nadzorczego organ nadzoru stwierdził, że badana uchwała w części wskazanej w sentencji rozstrzygnięcia nadzorczego podjęta została z istotnym naruszeniem prawa.

Na wstępie należy wskazać, że przedmiotowa uchwała stanowi akt prawa miejscowego podlegający publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego. Zgodnie z art. 94 Konstytucji RP organy samorządu terytorialnego, na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie, ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów. Jednocześnie zasada praworządności wyrażona w art. 7 Konstytucji RP, który stanowi, że organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa, wymaga, aby organ stanowiący gminy, wykonujący

kompetencję prawodawczą zawartą w upoważnieniu ustawowym działał ściśle w granicach tego upoważnienia (por. wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 6 grudnia 2012 r., sygn. akt II SA/Wr 686/12). Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 6 u.p.t.z., organizowanie publicznego transportu zbiorowego polega w szczególności na określaniu przystanków komunikacyjnych i dworców, których właścicielem lub zarządzającym jest jednostka samorządu terytorialnego, udostępnionych dla operatorów i przewoźników oraz warunków i zasad korzystania z tych obiektów. Z kolei art. 15 ust. 2 u.p.t.z. stanowi, że określenie przystanków komunikacyjnych i dworców oraz warunków i zasad korzystania, o których mowa w ust. 1 pkt 6, następuje w drodze uchwały podjętej przez właściwy organ danej jednostki samorządu terytorialnego.

W § 2 uchwały Rada Gminy Lichnowy postanowiła określić warunki i zasady korzystania z przystanków komunikacyjnych, których właścicielem lub zarządzającym jest Gmina Lichnowy, które stanowią załącznik nr 2 do uchwały.

W ust. 2, 3, 4 i 5 załącznika nr 2 do uchwały Rada Gminy wprowadziła następujące regulacje:

„2. Warunkiem niezbędnym do korzystania z przystanków komunikacyjnych jest posiadanie zgody Gminy Lichnowy.

3. W celu uzyskania zgody na korzystanie z przystanków, należy złożyć stosowny wniosek

w Urzędzie Gminy Lichnowy, do którego należy załączyć:

- kserokopie dokumentów potwierdzających posiadanie uprawnień do prowadzenia działalności w zakresie przewozu osób,*
- projekt proponowanego rozkładu jazdy, uwzględniający przystanki i godziny odjazdów,*
- mapę przebiegu linii komunikacyjnej wraz z zaznaczonymi przystankami określonymi*

w załączonym projekcie rozkładu jazdy.

4. Przedsiębiorca korzystający z przystanku zobowiązuje się do:

- każdorazowego powiadamiania zarządzającego przystankami o zamiarze zmiany rozkładu jazdy w szczególności w przypadkach dotyczących zmiany godzin i dni kursowania oraz zmiany ilości przystanków w ramach posiadanego uzgodnienia,*
- wprowadzenie powyższych zmian do rozkładu jazdy uzależnione jest od uzyskania na nie zgody, wydanej przez Gminę Lichnowy.*

5. Gmina Lichnowy może odmówić zgody lub uzgodnienia wprowadzenia proponowanych przez przedsiębiorcę (operatora, przewoźnika) zmian do rozkładu jazdy na korzystanie

z przystanków komunikacyjnych, w przypadku wystąpienia jednej z poniższych okoliczności:

- wydanie zgody lub uzgodnienia wprowadzenia proponowanych przez przedsiębiorcę (operatora, przewoźnika) zmian do rozkładu jazdy ograniczy przepustowość przystanków komunikacyjnych (uniemożliwi lub w znaczny sposób utrudni korzystanie z przystanków przez uprawnionych operatorów i przewoźników),*
- wydanie zgody lub uzgodnienia wprowadzenia proponowanych przez przedsiębiorcę (operatora, przewoźnika) zmian do rozkładu jazdy spowoduje zagrożenie dla organizacji lub bezpieczeństwa ruchu drogowego.”*

Należy zauważyć, że procedura uzgadniania zasad korzystania z przystanków komunikacyjnych została uregulowana w art. 32 u.p.t.z. Przedsiębiorca jest zobowiązany złożyć wniosek o uzgodnienie wyłącznie w przypadku użytkowania przystanków położonych na terenie miast oraz dworców (art. 32 ust. 1-2 u.p.t.z.). Właściciel takiego przystanku lub dworca uzgadnia zasady korzystania z przywołanych obiektów po spełnieniu warunków wskazanych w art. 32 ust. 3 u.p.t.z. Natomiast, w przypadku przystanków położonych poza granicami administracyjnymi miast ustawodawca wprowadził odmienną procedurę, która nie przewiduje obowiązku uzgodnienia zasad korzystania z przystanków z właścicielem lub zarządzającym, a jedynie obowiązek poinformowania właściwej gminy o uzyskaniu potwierdzenia zgłoszenia przewozu i doręczenia rozkładu jazdy oraz schematu połączeń komunikacyjnych przed rozpoczęciem przewozów, a także informowania o dokonywanych zmianach (art. 32 ust. 6 u.p.t.z.). Wymienione w uchwale przystanki na terenie Gminy Lichnowy są położone poza granicami administracyjnymi miast, a więc wprowadzenie przez organ uchwałodawczy regulacji ust. 2, 3, 4 tiret pierwsze w zakresie słów: „w ramach posiadanego uzgodnienia”, ust. 4 tiret drugie i ust. 5 załącznika nr 2 do uchwały stanowi istotne naruszenie art. 32 ust. 6 u.p.t.z. w zw. z art. 7 Konstytucji RP.

W ust. 6, 7 i 8 załącznika nr 2 do uchwały Rada Gminy postanowiła, że:

„6. Operatorzy i przewoźnicy posiadający właściwą zgodę na korzystanie z przystanków komunikacyjnych będących w zarządzie Gminy Lichnowy, mają obowiązek podać do publicznej wiadomości rozkład jazdy poprzez zawieszenie stosownej informacji na przystankach komunikacyjnych zgodnie z ustawą z dnia 15 listopada 1984 roku Prawo przewozowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 8 z późn. zm.).

7. Sposób zamieszczenia rozkładu jazdy należy uzgodnić z Gminą Lichnowy.

8. Utrzymanie tablicy z rozkładem jazdy w należyтым stanie technicznym należy do przedsiębiorcy (operatora, przewoźnika).”.

W ocenie organu nadzoru powyższe przepisy wykraczają poza zakres delegacji ustawowej wynikający z art. 15 ust. 2 u.p.t.z. Postanowienia te nie dotyczą warunków, ani zasad korzystania z przystanków komunikacyjnych. Należy również zauważyć, że materia dotycząca zamieszczania rozkładu jazdy na przystankach została uregulowana w rozporządzeniu Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 10 kwietnia 2012 r. w sprawie rozkładów jazdy (Dz. U. z 2018 r. poz. 202), dalej jako „rozporządzenie”, wydanym na podstawie upoważnienia zawartego w art. 34 ust. 2 ustawy

z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 8). Zgodnie z § 11 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia, przewoźnik wykonujący regularny przewóz osób w transporcie drogowym oraz innym szynowym podaje rozkład jazdy do publicznej wiadomości

w szczególności poprzez przekazanie rozkładu jazdy oraz informacji dotyczącej rozkładu jazdy właścicielowi albo zarządzającemu przystankiem komunikacyjnym lub dworcem, celem zamieszczenia informacji dotyczącej rozkładu jazdy na danym obiekcie. Natomiast,

w myśl § 11 ust. 3 pkt 2 lit. „b” rozporządzenia w transporcie drogowym podawanie rozkładu jazdy do publicznej wiadomości polegające na przekazaniu rozkładu jazdy oraz informacji dotyczącej rozkładu jazdy właścicielowi albo zarządzającemu przystankiem komunikacyjnym lub dworcem, celem zamieszczenia informacji dotyczącej rozkładu jazdy na danym obiekcie następuje poprzez przekazanie kopii zatwierdzonego rozkładu jazdy w postaci pliku

w formacie PDF oraz w wersji elektronicznej umożliwiającej edycję tekstu. Z powyższych przepisów jednoznacznie wynika, że ogłaszanie rozkładów jazdy na przystankach jest obowiązkiem ich właścicieli i zarządców, a więc w analizowanym przypadku Gminy Lichnowy. Rada zobowiązując przewoźników do zawieszenia rozkładu jazdy na przystankach komunikacyjnych (ust. 6 załącznika nr 2 do uchwały), uzgadniania z Gminą Lichnowy sposobu zamieszczenia rozkładu jazdy (ust. 7 załącznika

nr 2 do uchwały) oraz utrzymania tablicy z rozkładem jazdy w należyтым stanie technicznym (ust. 8 załącznika nr 2 do uchwały) naruszyła w sposób istotny art. 15 ust. 2 u.p.t.z. oraz § 11 ust. 1 pkt 3 i § 11 ust. 3 pkt 2 lit. „b” rozporządzenia w zw. z art. 7 Konstytucji RP.

W ust. 9 załącznika nr 2 do uchwały Rada Gminy zabroniła umieszczania na przystankach komunikacyjnych innych informacji niż te, które dotyczą rozkładu jazdy oraz reklam. Tymczasem, materię tę reguluje przepis aktu prawnego wyższego rzędu, tj. art. 63a § 1 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2022 r. poz. 2581), który stanowi, że kto umieszcza w miejscu publicznym do tego nieprzeznaczonym ogłoszenie, plakat, afisz, apel, ulotkę, napis lub rysunek albo wystawia je na widok publiczny w innym miejscu bez zgody zarządzającego tym miejscem, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny. Zatem, organ stanowiący nie posiada upoważnienia do ustanowienia w uchwale zakazu umieszczania na przystankach reklam oraz innych informacji. Rada Gminy wprowadzając przywołany zakaz naruszyła w sposób istotny art. 15 ust. 2 u.p.t.z. oraz art. 63a § 1 Kodeksu wykroczeń w zw. z art. 7 Konstytucji RP.

W ust. 14 załącznika nr 2 do uchwały organ uchwałodawczy postanowił, że „w przypadku nie stosowania się przedsiębiorców do warunków i zasad korzystania z przystanków komunikacyjnych, Gmina Lichnowy może cofnąć zgodę na ich korzystanie.” Należy zauważyć, że w przypadku przystanków położonych poza granicami administracyjnymi miast ustawodawca nie przewidział obowiązku uzyskania uzgodnienia z właścicielem lub zarządzającym (art. 32 ust. 6 u.p.t.z.). Ponadto, w art. 35 ust. 4 pkt 3 u.p.t.z. wskazano, że to organizator, a nie właściciel lub zarządca przystanku, w drodze decyzji administracyjnej, cofa potwierdzenie zgłoszenia przewozu w przypadku rażącego naruszenia zasad korzystania z przystanków. W ocenie organu nadzoru właściciel lub zarządzający przystankiem nie ma uprawnienia do wydania zgody na korzystanie z przystanków, a w związku z tym także kompetencji do jej cofnięcia. Zatem, regulacja ust. 14 załącznika nr 2 do uchwały stanowi istotne naruszenie art. 35 ust. 4 pkt 3 w zw. z art. 32 ust. 6 u.p.t.z.

Wobec powyższego, stwierdzenie nieważności ust. 2, 3, 4 tiret pierwsze w zakresie słów:

„w ramach posiadanego uzgodnienia”, ust. 4 tiret drugie, ust. 5, 6, 7, 8, 9 i 14 załącznika nr 2 do uchwały Nr XLII/335/2022 Rady Gminy Lichnowy z dnia 28 grudnia 2022 r. w sprawie określenia przystanków komunikacyjnych na terenie Gminy Lichnowy oraz warunków i zasad korzystania z tych przystanków, należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stwierdzenie nieważności uchwały wstrzymuje jej wykonanie w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Od niniejszego rozstrzygnięcia nadzorczego służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Pomorskiego.

Wojewoda Pomorski

Dariusz Drelich